

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomantky: Martina Stašková

Téma a rozsah práce: Trestný čin vraždy a zabití podle § 140, § 141 tr. zák., 87 stran

Datum odevzdání práce: 29.6.2015

Diplomantka si pro svou práci zvolila téma trestného činu vraždy a zabití. Ačkoliv se jedná o téma tradiční, neboť vražda představuje jeden z nejstarších a nejpřísněji postihovaných deliktů v lidské společnosti, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. Jak vyplývá ze statistiky zjištěných vražd každoročně uveřejňovaných Ministerstvem spravedlnosti ČR, jejich celkový počet v posledních letech nikterak významně neklesá.

Nový trestní zákoník přinesl ohledně trestných činů proti životu několik významných změn, a to jednak když začal rozlišovat mezi vraždou prostou a vraždou s určitým stupněm premeditace, jednak když zavedl novou privilegovanou podstatu trestného činu zabití. Na tomto podkladě je tak dán poměrně široký prostor pro originální vědecké zpracování tématu, který si autorka zvolila a který nebyl doposud trestně právní vědou zcela vyčerpán.

Autorka v diplomové práci prokázala dostatečné teoretické znalosti, a to zejména z hlediska samotného trestního práva hmotného. I když zvolené téma patří k poměrně často zpracovávaným, diplomantka prokázala dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázala oddělit pro její práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku.

Diplomantka si hned v úvodu vytyčila za cíl provést analýzu skutkových podstat trestných činů vraždy a zabití. Tohoto úkolu se u obou trestných činů chopila poměrně zdařile a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhla samostatně a způsobem, který odpovídá základním požadavkům na obdobný druh prací.

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově je práce vypracována na 87 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 74 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov. Text sám je přehledně strukturován do 7 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. První kapitola pojednává o historickém vývoji právní úpravy úmyslných usmrcení na našem území. Následuje samostatná kapitola obsahující zobečňující výklad o trestných činech proti životu a zdraví v platné právní úpravě, který však vzhledem ke svému krátkému rozsahu pouhých 2 stran působí poněkud „vytrženě“ od dalšího textu. Třetí kapitola vymezuje lidský život – jeho počátek a konec – z hlediska trestního práva. Těžiště práce je umístěno do 3 samostatných kapitol, z nichž první dvě jsou věnovány vraždě a další kapitola trestnému činu zabití, ve kterých jsou zevrubně analyzovány základní i kvalifikované skutkové podstaty obou uvedených trestných činů. V poslední kapitole diplomantka podává výklad o německé úpravě úmyslného usmrcení, kterou následně srovnává s tuzemskou regulací. Diplomantka tak pro svou práci zvolila celkem logickou strukturu (až na výše uvedenou výtku). Autorka při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

Autorka s ohledem na zvolené téma zvolila více než dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, a to včetně těch zahraničních. Rovněž lze ocenit nastudování na téma přílehlající judikatury, kterou v práci hojně využívá.

Autorka správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. V této souvislosti je však třeba diplomantce vytknout ne zcela správné plnění citační povinnosti u internetových zdrojů, kde v rozporu s citační normou fakulty neuvádí také datum a čas jejich zobrazení. Přehlednosti odkazů na prameny práce by dále prospělo větší využívání citačních zkratk; autorka pouze sporadicky využívá zkratku tamtéž, nikoliv však např. „cit. dílo.“.

Hloubka autorkou provedené analýzy trestného činu vraždy se jeví s ohledem na rozsah práce jako více než dostačující, autorka zde zúročuje dobrou práci s využitými prameny. Autorský text diplomantky je přitom poměrně čtivý, na dostatečné stylistické úrovni. Práce ani netrpí velkým množstvím gramatických chyb a překlepů, které se objevují spíše sporadicky a nepůsobí na čtenáře rušivě.

Autorka se však v práci neuchylovala k pouhé kompilaci poznatků z jiných zdrojů, ale snažila se i o vlastní reflexe a polemiky, nakolik většinou dává zapravdu většinovému názoru teorie či praxe. Přesto práce celkově působí velmi dobrým dojmem a představuje dobré zpracování tématu.

Oponent má nad rámec výše uvedeného k předložené práci tyto konkrétní poznámky a připomínky:

- V historickém exkursu se autorka měla více snažit o nastudování původních právních úprav (postup „*ad fontes*“), nikoliv pouze přejímat výklad z literatury o českých právních dějinách.
- Na str. 33 autorka uvádí příklad nepřímého úmyslu v případě premeditativní vraždy. Ten by však bez dalšího mohl rovněž odpovídat zavinění ve formě vědomé nedbalosti.

Výše uvedená pochybení a připomínky však nemohou snížit jinak kvalitní zpracování vybraného tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by diplomantka měla zodpovědět tyto otázky:

- 1.) Na str. 38 diplomantka uvádí příklad, kdy pachatel plánuje vraždu a z toho důvodu si pořídí stělnou zbraň. Pak ale oběť usmrtí v náhlém hnutí myslí vyvolaném hádkou. Takový případ diplomantka kvalifikuje pouze jako vraždu prostou. Obhajte, prosím, tento svůj závěr a vysvětlete, proč byste neužila jiné v úvahu připadající kvalifikace.
- 2.) Je možný jednočinný souběh trestného činu vraždy a obecného ohrožení? Pokud ano, v jakém případě?

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: výborně.

V Praze dne: 20.10.2015

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.,
oponent diplomové práce